

Geçenlerde konuk olduğum bir televizyon programında Bakü merkezli olarak Türk dünyasına yönelik yaptığımız çalışmalarla ilgili epeyce konuştuk. Sonuç olarak yine farkına vardık ki, Türkiye olarak gerek devlet nezdinde gerekse halk nezdinde gönül bağımızın olduğu ülkelere doğru bir yönelişin oluşturulması, var olan ilişkilerin daha da güçlendirilmesi gerekmektedir. Sovyetlerin dağılması uluslararası arenaya yepyeni imkânlar sundu ancak bu imkânlar kimileri için ticari kimileri için zihni sömürge anlayışına dayanıyordu. Bu ortamda farklılığa sahip olan tek ülke Türkiye'ydi. Çünkü yeni devletlerle arasında milli ve manevi bağlar vardı. Turgut Özal ve halk içinden milliyetçi cephenin girişimleri ile belirli mesafeler kat edildi. Ancak elbette bu girişimler yetersizdi.

Bugün Türk dünyası da, Avrupa da farklı boyutlar kazandı. Hızla gelişen dünya, ülkelerin kaderlerini olabildiğince etkilemekte, uzun vadeli hesapları bile alt üst edebilmektedir. Uluslar arası sistemin bloklaşmaya gitmesi de ayrı bir sorun teşkil edecek.

Öncelikle Türkiye'nin Türk birliğinden neyi kastettiği daha iyi sorgulanmalı ve zihnen sindirilmelidir. Her ne kadar bu konularda bilimsel çalışmalar az olsa da, şifahi yoldan bunu insanımıza aktarmak, onu benimsemesini sağlamak önemlidir. Her milletin bir ülkesel ideali vardır. İrredantizm dediğimiz bu büyük idealler; **Türklerde, bir toprak ilhakının olması şeklinde değil, kültürel ve ekonomik boyutta birleşmenin simgesidir.**

Farklı dillere, mezheplere, ırklara mensup Avrupa, daha 20. yüzyılda bile birbirini boğazlarken, zorunlu da olsa birlik ihtiyacı hissedip Avrupa Birliği'ni oluşturdular. Her türlü ülkesel ilişkiyi ortak yarar haline getiren bu kıta, kendine bağlı olmayan ülkelere de her türlü ilişkiyi hazırlayacak katkılarda bulunmaktadır. Türkiye'de belediyelere, üniversitelere ve hatta serbest bireylere kadar büyük boyutlarda hibeler aktaran, fonlar oluşturan Avrupa'nın ileride neleri talep edeceği farklı bir sorundur.

Bütün bu çalışmaların Türk ülkeleri arasında oluşup diğer komşu ülkelere ve Müslüman ülkelere yayılması, kendi aramızdaki sıkı iletişimi yeni bir küresel oluşuma çevirecektir. İnanıyoruz ki, Türk birliği İslam birliğine giden büyük yollardan biridir. Asırlarca İslam'a bayraktarlık yapan milletimizin bu işe vakit kaybetmeden başlaması gerekmektedir. **Osmanlı mülkündeki diğer ülkelere de bakılınca, ufak bir**

hareketlenmenin beklendiği görülecektir.

Nitekim bu ülkeler gerek Arap birliği olarak gerekse Pasifik bölgesi ticari örgütleri olarak ortak arayışlara yönelmişlerdir. Bize gelen taleplere duyarsız kalmama sorumluluğu hepimiz içindir.

Bu girişimler her zaman beyin jimnastiği şeklinde tartışılmalı, somut adımlar oluşturulmalıdır. Ülke gündemi ülkenin geleceğini ilgilendiren büyük projelerle donatılmalıdır. Büyük devlet olmanın ilk şartı budur. Kosova ve Bosna'dan Doğu Türkistan'a uzanan bir çizgide Türk birliğinin varlığı, dünyanın yıllarca gizlemiş olduğu Türk potansiyelini ortaya çıkaracaktır.

Türkiye Kosova'yı neden geç tanıdı?

Kosova'nın bağımsızlığı, yıllarca baskı altında yaşamış, bağımsızlığının bedelini ağır şekilde ödemiş Kosova halkı için güzel bir sonuç oldu. Kosova'nın kardeşi Türkiye, bu işi Bosna'da olduğu gibi sevinçle karşıladı. Bağımsızlık bildirisi öncesinde, Türkiye'nin bu devleti ilk tanıyanlardan olacağı düşüncesi oluşmuştu. Kosova'dan da bu yönde talepler geliyordu. Ancak iş daha farklı şekilde gelişti. Kosova'nın Batı ülkeleri tarafından acil şekilde tanınması ve aynı şekilde Doğu ülkelerinin bu işe soğuk yaklaşması farklı tartışmalar doğurdu. Rusya'nın itirazı ile beraber Kıbrıs'ı öne sürmesi Türkiye için olumlu bir gelişmedir. Azerbaycan ve Gürcistan'ın itirazları da kendi çıkarları açısından haklılık taşımaktadır. Karabağ sorunu ile Azerbaycan'ın, Abhazya ve Osetya sorunları ile uğraşan Gürcistan'ın itirazları altında Türkiye'nin Kosova'yı ilk tanıyan ülke olması ülke ilişkileri açısından soğukluklar oluşturabilirdi. [Ancak Kıbrıs konusunda Rusya desteğini alan ve Kosova'yı ilk tanıyan ülke olmayarak komşu ve kardeş devleti kendisinden soğutmayan Türkiye bu konuda da gerekli avantajları elde etmiş bulunuyor.](#)

Dış politikamızın aktifliği bazı sorunların çözümünde önemli rol oynayacaktır. Ancak dünya ülkelerinin politikaları açısından görüyoruz ki, giderek sivrilen bir Doğu Batı ayrımı var. Moskova ve Pekin merkezli Doğu bloğunun Batı ülkelerini endişeye sevk etmesi Türkiye için şimdilik bir sıkıntı oluşturmuyor. Yeni Dünya Düzeni'nin temel hedefi, ülkeleri parçalayıp Batı'ya uydu olacak küçük devletler oluşturmaktır. O yüzden Kosova'nın bağımsızlığı belki de pek çok hareketin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.